

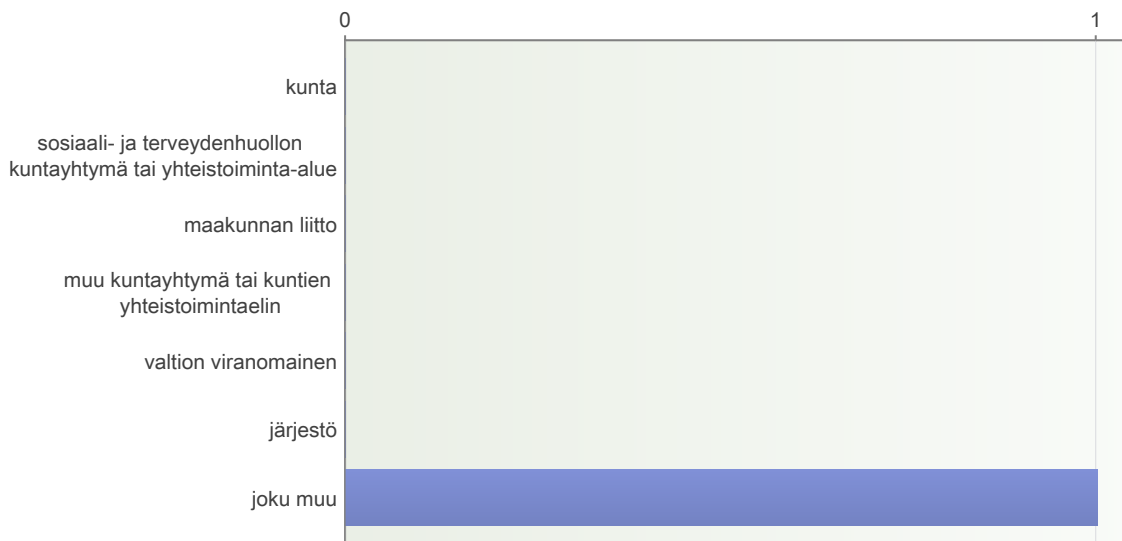
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sosiaalialan osaamiskeskukset	Juha Luomala			

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- Sosiaalialan osaamiskeskusten verkosto

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtyiöttämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettuna laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUSJOHTAJIEN LAUSUNTO KEHITTÄMISESTÄ, TUTKIMUKSESTA JA OPETUKSESTA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVASSA HALLITUKSEN ESITYKSEN LUONNOKSESSA

Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajat pitävät hyvin merkittävänä sitä, että sosiaalitytieteellisen tutkimuksen ja opetuksen organisointi ja rahoitus pyritään nostamaan lainsäädännön tasolla periaatteessa samaan asemaan kuin mitä terveystieteellinen tutkimus on ollut jo vuosikymmeniä. Tämä osaltaan kannustaa niin monitieteiseen tutkimukseen, sosiaalityön ja lääkäreiden ammatti- ja hoitokäytäntöjen rinnakkaiseen kehittämiseen sekä moninäkökulmaiseen perus- ja erikoistumiskoulutukseen. Kun tavoitellaan palvelujen aitoa integraatiota asiakkaiden ja potilaiden hyväksi lähtee muutos uudistuvasta perusopetuksesta ja uudistusta tukevasta monialaisesta tutkimuksesta.

On suuri edistysaskel, mikäli sosiaalityön käytännön harjoittelu ja sosiaalityön erikoistumiskoulutus tulevat valtion rahoituksen piiriin. Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen rahoitus on tällä hetkellä epävakaa pohjalla,

joten uudistuksen myötä rahoitus vakiintuu. Tosin on ennakoitavissa, että rahoitus kattaisi pienen osan koulutuksen kustannuksista. Erityisiä ongelmia ei pykälämuotoiluihin kuitenkaan liity.

Toisin on tutkimusta koskevien pykälien laita. Haluammekin nostaa esiin joitakin huomioita sosiaalityöiden kannalta. Huomioiden taustalla ovat tutkimusalojen sekä erilainen historiallinen kehitysvaihe että erilainen tapa tehdä ja organisoida tutkimusta. Sosiaalityön tutkimuksen historialliset juuret ovat 90-luvulta, jolloin perustettiin ensimmäinen tohtorikoulutusohjelma. Tähän mennessä väitöskirjoja on syntynyt noin 200, joten ala on aivan eri kehitysvaiheessa kuin lääketiede. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että sote-integraatioon pyrittäessä varmistetaan myös järjestämislaissa tasa-arvoiset lähtökohdat kehittämisessä, koulutuksessa ja tutkimuksessa. Yksityiskohtaiset kommentit:

36 §. Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellinen kehittämistoiminta

Pykälämuotoilu on kokonaisuudessaan kannatettava. Eri tahojen roolit ja tehtävät ovat selkeät. Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat oman lakisäätöisen perustehtävänsä nojalla olleet vahvoja kehittämistoiminnan edistäjinä, mutta tutkimusrahoituksen puuttuessa mahdollisuudet edistää sosiaalityön tutkimusta ovat olleet vähäiset. Tässä yhteydessä todettuun Uudenmaan maakunnan kehittämistoiminnan tehtävään ruotsinkielisten palvelujen kehittämisestä esitämme ilmaisumuodoksi, että tehtävänä on vastata ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tuesta koko maassa.

40 §. Alueelliset tutkimustoimikunnat

Toimikunnassa olisi monitieteinen edustus yhteistyöalueen maakuntien toimintayksiköistä. Huomionarvoista on, että toimikuntaan ei näin ollen voitaisi nimittää yliopiston sosiaalityön tai muiden sosiaalityöiden professoreita. Terveydenhuollossa tilanne on toinen, koska yliopistoiden professorit ovat kaksoisvirassa eli edustavat samanaikaisesti palveluja tuottavaa toimintayksikköä (käytännössä sairaalaa) ja yliopiston lääketieteellistä tiedekuntaa. Mistään ei toistaiseksi käy ilmi, tuleeko uusissa palveluja tuottavissa yksiköissä olemaan edelleen vastaavia kaksoisvirkoja ja koskisivatko ne myös sosiaalityötä. Mikäli muotoilu säilyy tällaisena, tarkoittaisi se ilmeisesti käytännössä sitä, että toimikuntien jäseniksi nimettäisiin maakunnan palvelulaitoksen tai muiden toimintayksiköiden tieteellisesti meritoituneita, erilaisissa johtotehtävissä olevia sosiaalityöiden edustajia - ei yliopiston yhteiskunta-/valtiotieteellisen tiedekunnan professoreita.

Ehdotamme uudeksi muotoiluksi ”monitieteinen edustus yhteistyöalueen toimintayksiköistä sekä yliopistosta”. Tämä muotoilu varmistaisi sen, että toimikunnissa olisi myös sosiaalityöiden yliopistollinen edustus. Tämä muotoilu tarvittaisiin siinäkin tapauksessa, että sosiaalityöhön saataisiin lääketieteen kaltainen sivuvirkakäytäntö, koska näin varmistettaisiin, että myös muut sosiaalityöiden alat voisivat olla toimikunnassa edustettuina yliopistotasoisesti.

Pidämme hyvänä, että toimikunta olisi monitieteinen eli sosiaalityön lisäksi jäsenenä voisi olla muita yhteiskunta- ja sosiaalityöiden edustajia, mahdollisesti myös muita tieteitä. Toimikunta tuskin pystyisi toimimaan aidosti monitieteisesti, jos sen jäsenet koostuisivat pääasiassa lääketieteen edustajista täydennettynä yksittäisillä hoitotieteen ja sosiaalityöiden edustajilla. Laaja ymmärrys sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien synnystä ja ratkaisusta vaatii tuekseen monen erialan tietoa.

41 §. Yliopistotasaisen sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen rahoitus

Tulkitsimme pykälämuotoiluja niin, että valtion tutkimusrahoituksesta pääsisi osalliseksi lähinnä sairaaloissa tehtävä sosiaalityö ja sekin oletettavasti lääketiedevetoisesti.

Jotta sosiaalityöiden mahdollisuudet olisivat samat kuin lääketieteen, tulisi sosiaalityössä olla vastaava sivuvirkajärjestely kuin lääketieteen professoreilla on yliopistollisissa keskussairaaloissa. Tällä hetkellä ei ole olemassa sosiaalihuollon toimintayksiköitä, joissa asiakastyön yhteydessä tehtäisiin samanlaista, pitkäaikaista, vakiintunutta ja korkeatasoista tutkimusta. Sosiaalityöltä ei tällaista tule edellyttää, vaan rakenne on luotava ja rahoituskriteerien oltava tämän mukaiset.

Rahoitus laajenisi periaatteessa koskemaan kaikkia kriteerit täyttäviä palveluntuottajia, myös yksityisiä.

Käytännössä tällaisia yksiköitä olisivat maakunnan palvelulaitokset sekä edelleen myös ne erikseen asetuksella

nimetyt terveystieteellistä tutkimusta tekevät tahot. Sosiaalityössä ei tällaisia yksiköitä ole. Ainakin alkuvaiheessa sosiaalitieteellistä tutkimusta olisi kohdeltava eri tavalla.

42 §. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystieteellisen tutkimuksen arviointiryhmä

Edellä esitetyt huomiot (41§) koskevat myös arviointiryhmää. On tarkasteltava eri lähtökohdista, miten sosiaalitieteellisen tutkimuksen arviointia voidaan tehdä. Sosiaalitieteelliselle tutkimukselle olisi ainakin joksikin vuosiksi eteenpäin voitava kiintiöidä oma osuus valtion sosiaali- ja terveystieteellisestä tutkimusrahoituksesta.

44 §. Maakunnan tilojen käyttäminen koulutus- ja tutkimustoimintaan

Pykälämuotoilu selkeyttää myös sitä, että sosiaalityön opetus voisi käyttää maakunnan tiloja koulutus- ja tutkimustoimintaan ja tilojen käytöstä maksettaisiin korvausta.

45§. Asetuksenantovaltuutus

Nähdäksemme paljon isoja asioita jää asetuksella tehtäväksi. Sosiaalitieteiden kannalta ratkaisevat asiat jäävät merkittävältä osin seuraavaan vaiheeseen. Jatkotyöhön ryhdyttäessä on huolehdittava molempien tieteenalojen tasapuolisesta edustuksesta.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.